

Grote Marktstraat 43
Postbus 66
2501 CB Den Haag
Telefoon 070 750 1578
Telefax 070 750 1501

MIRT Verkenning Haaglanden

Oplegnotitie Openbaar Vervoerprojecten

Aan Betrokkenen MIRT-verkenning Datum 20 januari 2011
Van Projectteam MIRT-verkenning Betreft Oplegnotitie Openbaar Vervoerprojecten

Notitie Vervolgwerkzaamheden Openbaar Vervoerprojecten (Notitie OV)

De Notitie Vervolgwerkzaamheden Openbaar Vervoerprojecten verduidelijkt in welke context de OV-vraagstukken van de MIRT Verkenning Haaglanden verder worden verkend en uitgewerkt. Daarbij wordt aangegeven

- wat de opzet en inhoud is van de te onderzoeken OV-vraagstukken
- wat voor elk van de drie vraagstukken het meest geëigende traject is voor de verdere uitwerking;
- hoe de vraagstukken verder uitgewerkt worden om een zorgvuldig besluit te kunnen nemen.

Binnen de MIRT Verkenning Haaglanden wordt één van de drie vraagstukken uit de Notitie OV verder uitgewerkt: De OV ontsluiting in de Internationale Zone / het World Forum Gebied, Scheveningen en de Binckhorst.

De andere twee vraagstukken worden wél uitgewerkt, maar buiten de context van de MIRT Verkenning Haaglanden:

- Het OV vraagstuk TIC/Schieveen/Rotterdam The Hague Airport wordt uitgewerkt als gebiedsgerichte regionale verkenning, onder regie van het Stadsgewest Haaglanden.
- Het OV vraagstuk Goudse Lijn wordt binnen de uitwerking van het Zuidvleugelnet opgepakt, onder regie van de Provincie Zuid Holland.

Relatie met Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de wegvraagstukken

De Notitie OV gaat alleen over de openbaar vervoervraagstukken van de MIRT Verkenning Haaglanden. Voor de wegvraagstukken is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. De wegvraagstukken zijn onderdeel van een voorgenomen rijksstructuurvisie. Het OV-vraagstuk en de effecten van de oplossingsrichtingen maken geen onderdeel uit van de rijksstructuurvisie en het bijbehorende plan-MER, omdat het OV-vraagstuk naar verwachting geen ruimtelijke besluitvorming op rijksniveau vergt.

Oplegnotitie OV

Betrokken overheden, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties hebben informeel kunnen reageren op beide notities. Een deel van deze reacties is reeds verwerkt in de versies van 5 juli 2010. Reacties die niet verwerkt konden worden of die ná 5 juli zijn binnengekomen, zijn opgenomen in oplegnotities en beantwoord door het projectteam.

Een aantal reacties ontbreekt in de oplegnotitie. Deze zijn of worden rechtstreeks met de belang-hebbers besproken, bijvoorbeeld omdat ze erg gedetailleerd zijn of omdat ze buiten de scope van de MIRT-verkenning vallen. De notitie bestaat uit vier delen: reacties uit de informele consultatie, reacties van bestuurders en gemeenteraden, het advies van de commissie m.e.r. en de *errata* over tekst en beeld, die geen inhoudelijke gevolgen hebben.

Deel 1: Reacties uit de informele consultatie

Reactie 1 **Maak de gevolgen voor natuur en milieu inzichtelijk**

Antwoord

Bij alle maatregelen voor infrastructuur gelden wettelijke normen voor effecten op de omgeving, zoals natuur, klimaat, leefbaarheid, geluid en veiligheid. Het in kaart brengen van deze effecten is een vast onderdeel van de Plan-m.e.r. procedure. Deze thema's zijn uitgewerkt in het beoordelingskader: hoe minder negatieve effecten op de omgeving te verwachten zijn, hoe kansrijker de maatregel. Naast de effecten op natuur en milieu worden ook andere beoordelingscriteria meegewogen: het verbeteren van de bereikbaarheid, kansen voor ruimtelijke ontwikkeling, kosten & opbrengsten en draagvlak. Na het vaststellen van de voorkeursbeslissing volgt de planuitwerkingsfase. In deze fase wordt besloten hoe eventuele negatieve effecten op de omgeving verminderd worden door 'inpassingsmaatregelen' zoals tunnels, geluidsschermen, ecoducten etc.

Reactie 2 **Maak de samenhang tussen weg- en ov-projecten inzichtelijk**

Antwoord

De MIRT Verkenning onderzoekt twee wegvraagstukken en één openbaar vervoervraagstuk. Om pragmatische redenen zijn de vraagstukken nu in aparte notities voor weg en ov behandeld. De diverse oplossingen worden echter integraal afgewogen, zowel in de tijd als in de besluitvorming. Deze resultaten zullen terecht komen in een integraal Masterplan.

Reactie 3 **De fiets is onderbelicht in de verkenning**

Antwoord

Fietsverkeer is geen rechtstreeks onderwerp van onderzoek: de MIRT-verkenning richt zich in eerste instantie op knelpunten voor weg en openbaar vervoer. De fiets speelt wel een rol in het beoordelen van kansrijke oplossingsrichtingen.

Er worden in de regio Haaglanden forse programma's uitgevoerd op het gebied van fietspaden, stimuleren fietsgebruik en stallingen bij huis en OV. Het uitgangspunt van de MIRT-verkenning is dat dit ook na 2020 moet worden doorgezet.

In het BO MIRT van november 2010 is besloten tot een aantal *quick wins* voor de regio Haaglanden: kleinschalige maatregelen die een relatie hebben met de vraagstukken uit de MIRT Verkenning en die op korte termijn gerealiseerd kunnen worden. Het *quick win-pakket* bevat ook maatregelen voor fietsverkeer.

Reactie 4 **P+R-voorzieningen zijn onderbelicht in de verkenning**

Antwoord

In de Notitie OV zijn hoofdalternatieven per vraagstuk beschreven. Bij de uitwerking van deze alternatieven worden kansen op het gebied van P+R en andere vormen van ketenmobiliteit in kaart gebracht en meegewogen.

In Haaglanden wordt ook een apart programma uitgevoerd op het gebied van ketenmobiliteit. Voorbeelden van ketenmobiliteit zijn P+R, transferia, de OV-fiets, deelautogebruik en reis- en route-informatie bij overstappunten van openbaar vervoer. Ook het *quick win-pakket* bevat P+R voorzieningen.

Reactie 5 **De samenhang met andere infra-projecten en programma's is niet duidelijk**

Antwoord

In de referentiesituatie zijn projecten opgenomen die een substantiële invloed op het netwerk hebben. Het zijn projecten waarvan de uitwerking - inclusief financiële dekking - in een zodanig stadium is, dat het meer realistisch is om de realisatie wél aan te nemen, dan niet. Hierbij gaat het onder meer om Actieprogramma Regionaal OV, 1e fase Netwerk RandstadRail, PHS, de A4 Delft-Schiedam, de A13-16, de Rotterdamsebaan (voorheen Trekvliettracé) en Binnenstedelijke verdichting (realisatie woningbouwopgaven).

Er is nauwe afstemming met de andere MIRT-verkenningen in de Zuidvleugel: Rotterdam Vooruit, de MIRT-verkenning Antwerpen-Rotterdam en de Integrale Benadering Holland Rijnland. Oplossingen die hierin onderzocht worden, zijn echter niet opgenomen in de referentiesituatie, omdat er nog geen definitief besluit is. Naar aanleiding van de reacties is intensievere afstemming gezocht met gerelateerde projecten zoals Rotterdam Vooruit (inclusief OV op Zuid).

Reactie 6   Onderzoek het ingediende alternatief van Platform Beter Stedelijk en Regionaal Openbaar Vervoer

Antwoord   Bij het onderzoeken van kansrijke oplossingsrichtingen wordt het ingebrachte alternatief ook onderzocht.

Deel 2: Reacties van wethouders en raadsleden

Tussen juni en oktober 2010 heeft het projectteam van de MIRT Verkenning Haaglanden gesprekken gevoerd met wethouders uit Leidschendam-Voorburg, Rijkswijk, Westland en Pijnacker-Nootdorp. Voor de gemeenteraden van Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Westland, Pijnacker-Nootdorp en Delft zijn informerende presentaties gehouden.

Naast reacties die al in bovenstaand overzicht zijn opgenomen, is aandacht gevraagd voor het volgende

Reactie 7   De planning is te ambitieus voor een zorgvuldige besluitvorming

Antwoord   In de huidige planning sturen we aan op één of meerdere voorkeursbesluiten eind 2011. Dit is inderdaad ambitieus. Wij houden hierbij rekening met de benodigde tijd voor participatie, bestuurlijke consultatie, formele zienswijzeprocedures en het zomerreces.

Reactie 8   Neem OV routes vanaf Delft en Zoetermeer mee in de MIRT Verkenning

Antwoord   De problematiek is gefocust op de centrale zone van Den Haag. De openbaar vervoerrelatie tussen dit gebied en Zoetermeer en Delft is een aspect dat meeweegt in de beoordeling.

Deel 3: Reactie van de commissie m.e.r.

- Reactie 9** Voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, moet het MER in ieder geval onderstaande informatie bevatten:
1. De brede gebiedsvisie voor Haaglanden op basis van het beleid van Rijk, provincie, regio en gemeentes voor de opgaven voor ruimtelijke ontwikkeling, ruimtelijke kwaliteit, kwaliteit leefomgeving, recreatie en landschap;
  2. Uitwerking van een visie op het gebied van bereikbaarheid op basis van de bereikbaarheidsambities en een analyse van de bereikbaarheidsproblemen. Besteed in deze analyse aandacht aan de samenhang tussen weginfrastructuur en andere modaliteiten via de stappen van de Ladder van Verdaas, met bijzondere aandacht voor de relatie met de OV oplossingen binnen de regio Haaglanden;
  3. Onderbouwing van nut en noodzaak van de gekozen oplossingsrichtingen voor weg en OV in fase A van de MIRT-verkenning. Werk dit uit op basis van de gebiedsvisie en de analyse van de bereikbaarheidsproblemen. Geef aan hoe milieu-informatie bij deze selectie in fase A is gebruikt en keuzes op basis daarvan zijn afgewogen;
  4. (Sectorale) uitwerking van de geselecteerde alternatieven voor de A4 passage en de Poorten & Inprikkers. Besteed hierbij nadrukkelijk aandacht aan de Poorten & Inprikkers. Geef aan wat de relatie is met de Haagse Nota Mobiliteit en de daarin uitgewerkte alternatieven;
  5. Vergelijking van alternatieven op doelbereik en milieueffecten, met aandacht voor leefomgeving, natuur, recreatie en gezondheid.
- Antwoord** De reactie van de commissie m.e.r. vormt een belangrijk uitgangspunt voor het opstellen van het Plan-MER voor de wegvraagstukken. Ook bij het vervolgonderzoek voor de OV vraagstukken wordt rekening gehouden met bovenstaande aandachtspunten.

Deel 5: Overige reacties - errata

Opmerkingen die niet over de inhoud of het proces van het project gaan, maar waar wel extra aandacht voor gevraagd wordt.

Reactie 10 Het kaartmateriaal in de Notitie OV is onduidelijk of onvolledig.

Antwoord De kaarten op pagina 24 waren niet de juiste. Dit is in de tweede druk herzien. In de vervolgnottities zullen we meer gedetailleerde kaartbeelden opnemen, waarbij we rekening houden met de binnengekomen reacties. De kaarten zijn illustratief bedoeld om de hoofdprincipes voor de alternatieven van elkaar te onderscheiden. De term 'alternatieven' in het onderschrift moet vervangen worden door 'zoekgebieden'.